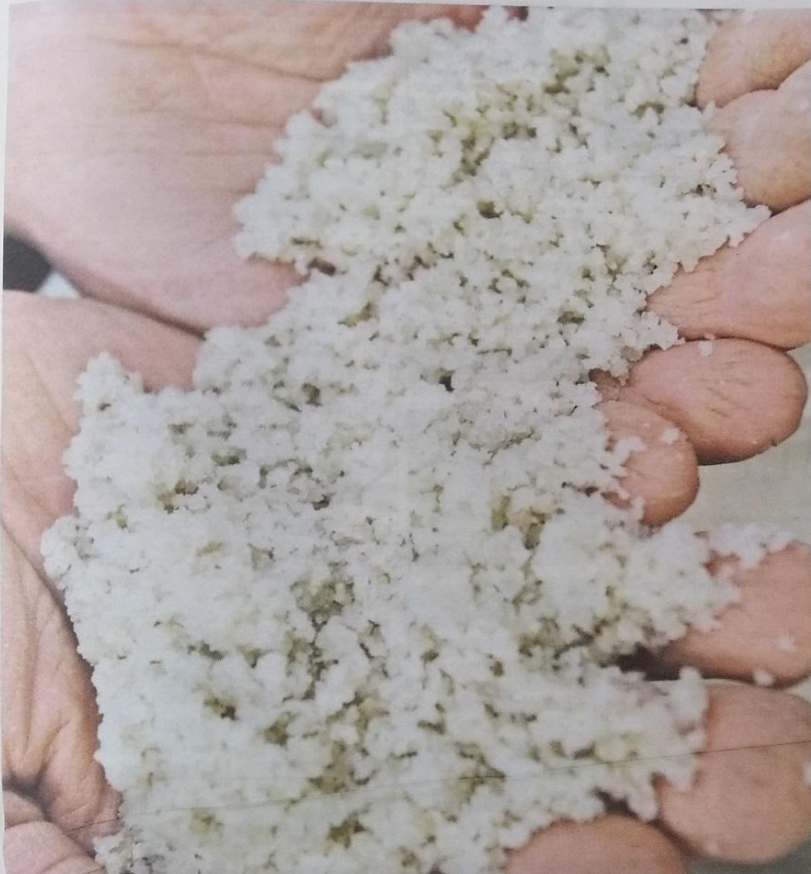

Bedrijfsgegevens

Jack Verhulst (54) melkt in Etten-Leur (NB) 93 biologische melkkoeien en houdt 35 stuks jongvee op 49 hectare eigendom en 10 hectare pachtgrond. De dieren van het ras Fleckvieh produceren gemiddeld bijna 7.000 kilo melk met 4,40 procent vet en 3,55 procent eiwit. Verhulst streeft naar een productie van 8.000 kilo melk. Dat moet volgens hem mogelijk zijn, aangezien twee derde van de veestapel nu uit vaarzen bestaat.

De familie Verhulst verplaatste het melkveebedrijf naar een locatie in de groene hoofdstructuur. Om de natuur te ontwikkelen, legden de Brabanders 1,5 hectare aan natuurelementen aan.

De koeien krijgen Keltisch zeezout in hun rantsoen. Daarmee wordt de mineralenbehoefte gedekt.

Burgers kunnen op het erf zelf rauwe, biologische A2A2-melk tappen.

Sommige Fleckviehs van Jack en Annelies Verhulst komen uit Beieren.

Eigenlijk zou het voor de foto's mooier zijn om in de zomer langs te komen", zegt Jack Verhulst. „Dan zijn de natuurelementen in het landschap veel mooier." Sinds 2007 boert Verhulst op de nieuwe, natuurvriendelijke locatie. Inge-

Vogelpaar maakt dromen Verhulst waar

Het was de wens van Jack Verhulst om het bedrijf te verplaatsen, toen hij in 1990 het ouderlijk bedrijf overnam. Daarnaast droeg hij de biologische landbouw al lange tijd een warm hart toe. Eens wilde hij omschakelen. Liefst zou hij dan een vitale, robuuste koe melken. Nu, begin 2018, zijn die doelen bereikt en melkt hij biologische A2A2-Fleckviehs op een nieuwe locatie.

klemd tussen natuurlijke barrières en glastuinders was er op de oude locatie weinig ruimte voor ontwikkeling. Een eindje verderop lag 10 hectare grond van de Brabantse ondernemers. Verhulst zag wel potentie in die locatie, maar de gemeente wilde eerst niet meewerken aan een bedrijfsverplaatsing. „De locatie is onderdeel van de groene hoofdstructuur. Dat zit tussen landbouwgebied en ecologische hoofdstructuur in", licht Verhulst toe. „Formeel gezien was het niet mogelijk om naar de nieuwe locatie te verplaatsen. Samen met mijn vrouw Annelies maakte ik een ruwe schets met hagen, poelen met struweel, natuurvriendelijke oevers van de sloot, een lint van eiken en een hoogstamfruitgaard. Al die natuurelementen zouden het uitzicht vanaf het fietspad, dat pal langs het stuk land loopt, een stuk aantrekkelijker maken."

Blauwborst en roodborsttapuit

Ondanks de goede bedoelingen en het verhaal van Verhulst gaf de gemeente geen krimp. Verplaatsing kon niet. Tot er enkele zeer zeldzame vogels – de blauwborst en de roodborsttapuit – op de nieuwe locatie werden gevonden. Verhulst: „Sommige boeren zouden zulke vogels dan als bedreiging zien, maar ik zag het juist als een kans. Des te meer noodzaak voor de natuurelementen, die wij in gedachten hadden. We maakten een natuurbeschermingsplan en door een ideale biotoop voor vooral deze twee vogels te creëren, mochten we wél op

de huidige locatie gaan boeren."

Vijf rassen

Al op de oude locatie ervoer Jack steeds meer problemen met zijn Holsteins. De productie was prima, maar de vruchtbaarheid van de koeien en de vitaliteit van de kalveren lieten steeds meer te wensen over. „De koeien werden steeds smaller en ik werd steeds minder tevreden over het Holstein-ras. Nadat het bedrijf verplaatst was, ging ik inkruisen. Eerst met Montbéliarde, maar dat resulteerde niet in het beenwerk waarop ik hoopte. Daarop ging ik met Brown Swiss en Zweeds Roodbont aan de slag als driewegkruising. De Brown Swiss-kruisingen deden het op zich best goed, maar ze leken me toch te veel op de Holsteins. Het was me niet robuust genoeg. Datzelfde gold voor de Zweedse Roodbonte nakomelingen uit die kruising. Toen dat pinken waren, besloot ik weer het roer radicaal om te gooien. Inmiddels had ik bij een collega Fleckvieh gezien en dat stond me veel beter aan. Die koeien straalden kracht uit."

A2A2 en omschakelperikelen

Verhulst trok naar Beieren en Oosten-

rijk om meer informatie over het ras te krijgen. „In die tijd hoorde ik ook voor het eerst van A2A2-melk, dat beter verteerbaar zou zijn voor mensen met een koemelkeiwit-allergie", vertelt Jack. „Sindsdien insemineer ik alle dieren met A2A2-Fleckviehsperma met het idee om een volledige A2A2-veestapel te creëren."

In 2008 loofde Campina nog een omschakelpremie uit aan gangbare boeren, die wilden omschakelen naar biologisch. Jack had er wel oren naar. „Ik wilde in april 2009 een contract gaan tekenen, maar in de tussentijd was Campina gefuseerd tot FrieslandCampina, waarna ze opeens geen nieuwe biomelk meer hoefden."

Toch bleef de biologische sector trekken en in maart 2015 besloot Verhulst alsnog te starten met omschakelen. In de zomer van 2016 onderzocht Verhulst alle dieren op het A2A2-gen. Van daaruit plande hij om een volledige A2A2-veestapel te realiseren. Daarvoor moest hij een deel van zijn eigen veestapel afvoeren en daarvoor andere dieren mét dat gen terugkopen. „Wij kochten nooit koeien aan en vervingen alle dieren uit eigen opfok", vertelt Verhulst. „Het was veterinair gezien een hele drempel om nu opeens wél koeien aan te kopen. Toch wilde ik het, want we zaten mid-

den in dat omschakeltraject naar biologische bedrijfsvoering. Het viel niet mee om dichtbij A2A2-Fleckviehs te vinden, die ook nog aan de juiste gezondheidseisen voldeden. Het was dus handiger om op dat moment Fleckvieh-koeien uit Beieren te importeren dan op een moment nadat de omschakeling naar biologisch een feit was. Dat zou de vijver, waarin ik viste naar geschikte koeien, immers nóg kleiner maken. De gezondheidsstatus van de koeien uit Beieren viel me erg mee."

Keltisch zeezout

Het rantsoen van de Fleckviehs is relatief eenvoudig. „Het volledige bouwplan bestaat uit gras", zegt Jack. „Ze krijgen daar aanvullend eiwitarm krachtvoer bij en Keltisch zeezout. Dat zeezout heeft dezelfde osmotische waarde als bloed en bezit veel meer mineralen dan de standaard mineralenmengsels. Volgens mij is dat veel gezonder voor de koe."

Sinds 14 oktober 2017 beschikt het bedrijf over een SKAL-certificering. „De burgemeester kwam het certificaat overhandigen. Dat leverde media-aandacht op, wat we op dat moment goed konden gebruiken", lacht Verhulst. „Tegelijk met de certi-

ficering startten we namelijk met een melktap met een bijbehorende website (www.hillekenshoeve.nl/melktap). Volgens mij leveren we een uniek product in die tap. Biologische, rauwe A2A2-melk van volledig gras gevoerde koeien. Dat vind je in Nederland niet veel."

Beter dan bulk

Het overgrote deel van de melk gaat overigens nog met de bulk van Campina mee. „Zonde", aldus Verhulst. „Ik denk dat onze melk het verdient om duurder verkocht te worden. Ik ben met enkele collega's aan het bekijken hoe we deze bijzondere melk zouden kunnen vermarkten. Ik denk namelijk niet dat FrieslandCampina een aparte biologische A2A2-melkstrook gaat opstarten. Als FrieslandCampina de gezondheidseffecten van A2A2-melk zou erkennen, wat zegt dat dan over de rest van de 12 miljard liter melk die het bedrijf verwerkt?"

Tekst: Geert van den Biggelaar
Beeld: Susan Rexwinkel

Wilt u reageren?
redactie@agrijo.nl
of tel. 0314 - 62 64 38